

Міністерство інфраструктури України

ЗАКОН УКРАЇНИ “ПРО ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТРАНСПОРТ” (нова редакція)

Травень 2015

Прийняття нової редакції Закону України "Про залізничний транспорт України" має забезпечити:

- підвищення ефективності системи державного управління та регулювання;
- прискорення темпів євроінтеграції України;
- доступність інфраструктури залізничного транспорту для користувачів різних форм власності;
- формування на залізничному транспорті сучасних ринкових відносин та підвищення конкурентоспроможності;
- розширення можливостей підприємницької діяльності у сфері залізничного транспорту;
- підвищення інвестиційної привабливості підприємств залізничного транспорту;
- підвищення якості залізничних транспортних послуг;
- підвищення безпеки при користуванні залізничним транспортом.

1

Нова модель державного управління залізничним транспортом з урахуванням структурних перетворень, що відбуваються в галузі та вимог європейського законодавства.

2

Новий підхід до організації перевезень пасажирів у соціальному сегменті залізничним транспортом.

3

Введення терміну "інфраструктура залізничного транспорту загального користування" та "оператор інфраструктури", що є відповідальним за її експлуатацію, модернізацію та розвиток.

4

Законодавче закріплення:

- положення щодо особливостей будівництва та придбання об'єктів інфраструктури залізничного транспорту;
- основи регулювання діяльності операторів залізничного рухомого складу.

5

Функції з державного регулювання тарифів на залізничному транспорті передаються незалежному регулятору – Національній комісії з регулювання у сфері транспорту (НКРТ).

6

Державні регульовані тарифи встановлюються на економічно обґрунтованому рівні.

7

Запровадження вільного тарифоутворення у сфері, що не регулюється державою.

Директива
91/440/ЄС

Щодо розвитку залізниць у Співтоваристві в частині основних принципів діяльності галузі: незалежність управління, конкуренція перевізників

Директива
2001/14/ЄС

Щодо рівноправного доступу та встановлення плати за інфраструктуру: фінансова незалежність оператора інфраструктури від перевізника, державний контроль за рівноправним доступом, держава встановлює граничні рамки тарифів на залізничну інфраструктуру

Директива
95/18/ЄС

Про ліцензування залізничних підприємств: авторизація оператора інфраструктури, ліцензування перевізників (фінансова спроможність, професійна компетентність)

Директива
2004/49/ЄС

Про безпеку на залізничному транспорті: система управління безпекою, державний контроль, сертифікати безпеки

Директива
2007/59/ЄС

Про ліцензування машиністів: держава видає ліцензії машиністам та веде реєстр виданих машиністам ліцензій та сертифікатів

Директива
2008/57/ЄС

Про інтероперабельність залізниць: сертифікація рухомого складу, забезпечення доступу до послуг маломобільним верствам населення

Регламент
1370/2007/ЄС

Держава укладає угоди із перевізниками на здійснення соціальних перевезень та контролює їх виконання

Регламент
1371/2007/ЄС

Держава визначає критерії якості пасажирських залізничних перевезень та контролює їх виконання перевізниками

Регламент
1192/69/ЄС

Заборона на фінансові обтяження державних залізничних підприємств або надання їм преференцій

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

<p><u>Мінінфраструктури</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - формування держ. політики - розробка законів нормативних актів - координація замовлень соціальних перевезень пасажирів 	<p><u>Агентство</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - реалізація держ. політики - регулювання ринку (доступу) - ведення реєстрів операторів інфраструктури, перевізників та операторів рухомого складу - ліцензування залізничних підприємств 	<p><u>НКРТ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - держ. регулювання цін на залізничному транспорті - погодження інвест. програм - затвердження Методики формування тарифів на послуги інфраструктури 	<p><u>Державний орган з безпеки</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - видача сертифікатів безпеки - ліцензування машиністів - контроль безпеки - авторизація операторів інфрастр. 	<p><u>Комісія з розслідування аварій</u></p>
---	---	--	---	---

ІНФРАСТРУКТУРА

<p><u>Оператор інфраструктури</u> ПАТ "УЗ"</p>	<p><u>Інші оператори інфраструктури загального та незагального користування</u> (ППЗТ, заводи, що продають доступ до власної залізничної інфраструктури)</p>
---	---

ПЕРЕВЕЗЕННЯ

<u>Перевізник ПАТ "УЗ"</u>		<u>Перевізники</u> (тяга або тяга + вагон)		<u>Оператори залізничного рухомого складу</u>
пасажирські	вантажні	пасажирські (КМДА, УЗШК)	вантажні	

КЛІЄНТИ

<u>Пасажири</u>	<u>Вантажовласники</u>
------------------------	-------------------------------

Кабінет Міністрів України

Міністерство інфраструктури України

Оперативний контроль

Державне агентство залізничного транспорту

Завдання:

реалізація державної політики, контроль рівноправного доступу до інфраструктури, координація діяльності ПАТ «УЗ», реєстрація та координація діяльності перевізників, операторів, промислового транспорту, метрополітенів.

Національна комісія регулювання транспорту

Завдання:

формування тарифної політики на ринку послуг, що відносяться до природної монополії

Державний орган з безпеки на транспорті

Завдання:

забезпечення державного нагляду за безпекою руху

Комісія з розслідування аварій

Здійснення функцій державного управління, регулювання та контролю

ПАТ «Українська залізниця»

(господарське управління залізничним транспортом загального користування)

Приватні перевізники, оператори залізничного рухомого складу, експедитори

Залізничний транспорт незагального користування: промисловий залізничний транспорт, під'їзні колії

Метрополітен

Агентство залізничного транспорту

Жорсткий контроль доступу до інфраструктури

Оператор інфраструктури ПАТ "УЗ"

Основний оператор інфраструктури залізничного транспорту в Україні, який має інфраструктуру на праві господарського відання.

Інші оператори інфраструктури загального та незагального користування

Приватні інфраструктури (у майбутньому), промислові залізничні колії (ППЗТ), які використовуються для формування поїздів

- ✓ проходять обов'язкову державну авторизацію;
- ✓ мають систему управління безпекою, що контролюється державним органом з безпеки;
- ✓ щорічно публікують затверджені Агентством правила доступу до інфраструктури;
- ✓ відповідають за утримання об'єктів інфраструктури у належному стані, здійснюють аварійно-відновлювальні роботи;
- ✓ мають право не допустити або заборонити експлуатацію залізничного рухомого складу та персоналу перевізника, якщо вони не відповідають вимогам

<u>Перевізник ПАТ “УЗ”</u>		<u>Перевізники</u> (тяга або тяга + вагон)		<u>Оператори залізничного рухомого складу</u>
пасажирські	вантажні	пасажирські (КМДА, УЗШК)	вантажні	

Філії (в майбутньому – дочірні компанії) ПАТ “УЗ”, які на конкурентних (рівноправних) засадах здійснюють перевезення пасажирів та вантажів

Приватні перевізники, що обов’язково мають тяговий рухомий склад.

Відповідно до Директив ЄС – не є підприємствами залізничного транспорту, але на сьогодні в Україні цей ринок достатньо розвинутий

- ✓ Для здійснення діяльності повинні мати:
  - ліцензію (підтвердження фінансової спроможності, доброї репутації, наявності працівників відповідної кваліфікації);
  - систему управління безпекою, сертифікати безпеки;
  - **обов’язково** тяговий рухомий склад;
  - машиністів, що мають відповідні ліцензію, права та сертифікати;
  - вагони (пасажирські, вантажні) – не обов’язково.
- ✓ Надають відповідну інформацію в державні реєстри залізничного рухомого складу.
- ✓ Укладають договір з оператором інфраструктури для отримання доступу до залізничної інфраструктури (нитки графіку).
- ✓ Здійснюють пошук клієнтів, формування поїзду, а отже **несуть комерційні ризики**

- ✓ Укладають договори з перевізниками для отримання послуги тяги або включення їх вагонів до складу поїзда.
- ✓ Не відповідають за повноцінне формування поїзда.
- ✓ Повинні мати ліцензію для перевезення небезпечних вантажів.

Необхідно внести зміни до:

- Кодексу України про адміністративні правопорушення – щодо накладання оператором інфраструктури штрафів.
- Закону України “Про природні монополії” – монополія: право користування залізничною інфраструктурою.
- Закону України “Про охорону діяльності” – щодо охорони особливо важливих об’єктів залізничного транспорту та вантажів.
- Закону України “Про здійснення державних закупівель” – щодо замовлення перевезення пасажирів у соціальному сегменті.
- Закону України “Про ліцензування видів господарської діяльності” – щодо особливостей ліцензування залізничних підприємств (перевізників).

Необхідно розробити:

- Нову редакцію Статуту залізничного транспорту України
- Порядок та Правила рівноправного доступу до інфраструктури залізничного транспорту
- Методику формування тарифів на послуги інфраструктури
- Порядок розрахунку інвестиційної складової тарифу на інфраструктуру
- Порядок державного замовлення на перевезення пасажирів у соціальному сегменті
- Порядок укладання контракту з оператором інфраструктури
- Програма забезпечення інтероперабельності залізничної системи України
- Державна цільова програма забезпечення доступу осіб з обмеженими можливостями до залізничних перевезень
- більш ніж 50 інших нормативно-правових актів.

